Dijital Veri Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i (DVGFÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dijital Veri Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i (DVGFÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19842

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dijital Veri Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i (DVGFÖ), bireylerin dijital ortamlarda kar??la?t?klar? veri güvenli?i risklerine kar?? sahip olduklar? fark?ndal?k düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. 2015 y?l?nda Y?lmaz, ?ahin ve Akbulut taraf?ndan ölçek geli?tirme çal??mas? olarak ortaya konulmu?tur. Ölçek, tek boyutlu bir yap?ya sahip olup, toplam 32 maddeden olu?maktad?r ve geli?tirme ölçe?i türündedir.

Ölçe?in güvenilirlik analizlerinde elde edilen yüksek Cronbach Alfa katsay?s? (0.945) ve geçerlilik çal??malar? sonucunda aç?klanan yeterli varyans oran? (% 36.053), DVGFÖ'nün dijital veri güvenli?i bilincini ölçmede güçlü ve tutarl? bir araç oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Dijital Veri Güvenli?i, Siber Güvenlik, Fark?ndal?k, Ölçek Geli?tirme, Güvenilirlik, Geçerlik, Faktör Analizi, Psikometri.

Yazarlar

Eray Y?lmaz, Y. L. ?ahin, Y. Akbulut.

Amaç

DVGFÖ'nün temel amac?, bireylerin dijital platformlarda ki?isel veya kurumsal verilerin korunmas?na yönelik bilgi, tutum ve davran??sal e?ilimlerini de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle internet kullan?c?lar?n?n kar??la?abilece?i siber tehditler ve güvenlik aç?klar?na dair ne ölçüde bilinçli oldu?unu tespit etmeyi hedefler.

Bu arac?n geli?tirilmesi, e?itim kurumlar? ve bilgi teknolojileri alan?nda çal??an profesyoneller için kritik öneme sahiptir. Kullan?c?lar?n dijital veri güvenli?i konusundaki eksiklerini sistematik olarak belirleyerek, daha hedef odakl? e?itim ve bilinçlendirme programlar? olu?turulmas?na bilimsel bir temel sa?lamaktad?r.

Yap?

Ölçek, do?rudan Dijital Veri Güvenli?i Fark?ndal??? yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, kullan?c?lar?n karma??k ?ifreleme yöntemleri, kimlik av? (phishing) sald?r?lar?, kötü amaçl? yaz?l?mlar ve veri yedekleme gibi temel güvenlik protokolleri hakk?ndaki bilgi düzeylerini ve bu bilgileri uygulama e?ilimlerini kapsamaktad?r.

DVGFÖ, yap?sal olarak tek boyutlu bir model üzerine kurulmu?tur. Bu tek boyut, bireyin dijital

ARABPSYCHOLOGY.COM

güvenlik risklerini anlama ve bu risklere kar?? proaktif önlemler alma kapasitesini temsil eder. Ölçek, bu tek boyut alt?nda toplanan 32 madde ile ölçüm yapmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA sonuçlar?na göre, 32 maddeden olu?an tek faktörlü DVGFÖ'nün toplam aç?klanan varyans oran? % 36.053 olarak belirlenmi?tir.

Bu oran, psikometrik çal??malar ba?lam?nda, ortaya konulan tek faktörün, ölçülen yap?daki toplam varyansa katk?s?n?n yeterli oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, maddelerin faktör yükleri (item loadings) incelendi?inde, bu de?erlerin 0.506 ile 0.689 aras?nda de?i?ti?i tespit edilmi?tir. Bu yüksek faktör yükleri, maddelerin ölçülen temel yap?ya güçlü ve tutarl? bir ?ekilde katk?da bulundu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenilirli?ini belirlemek için yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa (α) katsay?s? hesaplanm??t?r. DVGFÖ için elde edilen katsay? de?eri **0.945**'tir. Psikometrik standartlara göre 0.70 üzerindeki de?erler kabul edilebilirken, 0.90 üzerindeki bu de?er, ölçe?in iç tutarl?l???n?n son derece yüksek oldu?unu ve maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? çok tutarl? bir ?ekilde yans?tt???n? kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

DVGFÖ'nün faktör yap?s?, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir. Analiz, ölçe?in 32 madde ile tek bir faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir. Bu tek faktör, faktör analizi sonucunda elde edilen ve tüm maddelerin yüklerini ta??yan temel yap?y? olu?turmaktad?r.

Tek faktörlü yap?n?n toplam varyansa katk?s?n?n % 36.053 olmas?, ölçe?in pratik uygulamalarda kullan?labilecek yeterli düzeyde yap?sal bütünlü?e sahip oldu?unu göstermektedir. Bu bulgu, Dijital Veri Güvenli?i Fark?ndal??? kavram?n?n tutarl? ve tekil bir yap? olarak ele al?nabilece?ini desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i

Format: 32 maddeden olu?an tek boyutlu ölçektir.

Mevcut Dil: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Dijital cihazlar? ve interneti aktif olarak kullanan bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Genel ?nternet Kullan?c?lar?.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçe?i kullan?lm??t?r. Derecelendirme format? ?u ?ekildedir: (1= **kesinlikle kat?lm?yorum** - 5= **kesinlikle kat?l?yorum**).

Anahtar Kelimeler

Siber Güvenlik Fark?ndal???, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa, Likert Tipi, AFA, Aç?klanan Varyans, Güvenlik E?itimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im Adresi: Sorumlu Yazar Eray Y?lmaz'a eray_yilmaz@yahoo.com adresi üzerinden ula??labilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Dijital Veri Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i (DVGFÖ), **2015** y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretlendirme bilgileri hakk?nda en güncel bilgilere ula?mak için sorumlu yazar Eray Y?lmaz ile do?rudan ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Y?lmaz, E., ?ahin, Y. L. ve Akbulut, Y. (2015). Dijital Veri Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i'nin geli?tirilmesi. *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology, 6*(21), 23-40. Doi: 10.5824/1309?1581.2015.4.002.x

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: dijital-veri-guvenligi-farkindaligi-olcegi-dvgfo-toad.pdf

Dijital Veri Güvenli?i Fark?ndal??? Ölçe?i (DVGFÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?tirilmemelidir.

Ölçek toplam 32 maddeden olu?maktad?r. Örnek bir madde a?a??dad?r:

Karma??k yap?daki parolalar?n k?r?labilece?ini bilirim.

ARABPSYCHOLOGY.COM